

رحم اجاره‌ای از دیدگاه حقوقی

نویسنده:

ملیحه سادات حسینی - مجة آبادی

۱۳۹۶

سرشناسه	: حسینی حجة آبادی، ملیحه سادات، ۱۳۵۴-
عنوان و نام پدیدآور	: رحم اجاره‌ای از دیدگاه حقوقی / ملیحه سادات حسینی حجة آبادی
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام
	: Iran. Laws, etc
مشخصات نشر	: تهران : سخنوران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۲ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۵۱۶-۶
وضعیت درست‌یسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: ادران جایگزین - وضع حقوقی و قوانین - ایران
موضوع	: Surrogate mothers -- Legal status, laws, etc -- Iran
رده بندی کنگره	: ۳۹۲ - ۵ - ۳ - KMH۵۸۷
رده بندی دیویی	: ۳۴۶ / ۱۰۱۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴ ۶۷۷۷۹

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، پست سفید شیرازی، شماره ۱۴۰۷
 تلفن: ۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۶۶۱۳ - ۰۹۱۹۰

رحم اجاره‌ای از دیدگاه حقوقی

مؤلف: ملیحه سادات حسینی حجة آبادی

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۶ - اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۵۱۶-۶

قیمت: ۱۳۵۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر محفوظ است.

فهرست

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: رحم اجاره‌ای، تعاریف و مفاهیم
۲۳	فصل دوم: قراردادهای اجاره رحم
۶۳	فصل سوم: مسائل حقوقی آثار نسب ناشی از اجاره رحم
۹۷	فصل چهارم: مسائل حقوقی کودک متولد شده از رحم اجاره‌ای
۱۱۳	فصل پنجم: نتیجه‌گیری
۱۱۷	منابع و مآخذ

مقاله

امروزه با پیشرفت های چشمگیر علم پزشکی، روشهای نوین بسیاری برای حل مشکل نازایی ارائه شده است از جمله در مواردی که علت نازایی مربوط به خانم می شود و درمان وی با روشهای دارویی یا جراحی امکان پذیر نباشد، در تیران از زن دیگری برای اخذ تخمک یا پذیرش حاملگی استفاده نمود که بدین روش رحم اجاره ای یا جایگزین می گویند.

یکی از صور گوناگون پژوهش حاضر این است که زن و شوهر از نظر بیولوژیکی و ژنتیکی قادرند صاحب فرزند شوند؛ یعنی بدن مرد قادر است اسپرم بسازد و بدن زن نیز توانایی تولید تخمک را دارد ولی زن به علت نقص ارگانیک نمیتواند جنینی را در رحم پرورش دهد. به طور مثال، زنی مبتلا به نوعی دیابت، تلاسمی شدید یا امراض دیگری است که از شوهر خود حامله می شود ولی حمل بعد از مدتی و قبل از تکمیل ساقط

می‌گردد و تا پایان دوره حمل، زن قادر به تحمل دوران بارداری نیست یا کودک درحالت جنینی بعد از مدتی از امراض مادر متاثر شده و ناقص رشد می‌کند و ناقص نیز متولد می‌گردد، یا زنی ممکن است از حاملگی وحشت داشته باشد و زایمان را وضع غیر قابل تحمل تصور کند و احضر به حامله شدن نباشد. گاهی نیز ممکن است زنی با وجود علاقه شدید به داشتن فرزند، نمی‌خواهد زیبایی اندام خود را با حامله شدن به مخاطره اندازد، هرچند در جامعه ایران و بین ایرانیان چنین فکری نادرست است ولی این فرض بعید نیز قابل تصور است. در موارد اشاره شده با توجه به پیشرفت علم پزشکی و تکنولوژی مربوط به بیواری، راه چاره وجود دارد و انسانهای علاقه مند به داشتن فرزند از این موهبت محروم نخواهند بود. این امکان وجود دارد که با وسایل پزشکی، جنین را به رحم زنی بیگانه وارد کنند و آن زن حمل را در بدن خود نگهداری و رشد داده و پس از وضع حمل، کودک را به پدر و مادر ژنتیکی تسلیم نماید. این پدیده که زاییده دانش امروزی بشر است، مسائل جدیدی را به دنبال دارد و سنتاب تازه‌ای را در ذهن و فکر اندیشمندان به وجود می‌آورد.

در رحم اجاره‌ای از منظر فقه تا حده ی اختلافاتی است. برخی فقهای امامیه این گونه تلقیح را روا شمرده اند، مشروط بر آنکه ضابطه شرعی (از قبیل حرمت نظر یا لمس) رعایت شود. آیت ... خامه‌ای در پاسخ به سوالی در این صورت که آیا تلقیح نطفه ی مرد بیگانه به زن بیگانه جایز است؟ پاسخ داده اند که: «تلقیح زن از نطفه ی مرد اجنبی فی نفسه اشکال ندارد ولی باید از مقدمات حرام از قبیل نگاه و لمس حرام و غیر آنها اجتناب شود و به هر حال در صورتی که با این روش کودکی به دنیا بیاید، زن به شوهر آن زن نمی‌شود بلکه ملحق به نطفه و به زنی که صاحب رحم و تخمک است می‌شود. آیت الله صناعی نیز وارد نمودن اسپرم مرد اجنبی به رحم زن را حرام دانسته اند. اما به نظر ایشان می‌توان اسپرم مرد اجنبی و تخمک همسر را در خارج (شرایط آزمایشگاهی) مخلوط کرد و سپس جنین حاصل را به رحم زن انتقال داد که در این صورت همسر که صاحب تخمک منشا است، مادر محسوب می‌شود و صاحب اسپرم نیز در صورتی که از نطفه ی خود اعراض نکرده باشد، پدر محسوب می‌شود. فقها درباره مشکل نسب مادری فرزند

حاصل از تلقیح هم بحث و راه حل آن را بررسی کرده اند که در این کتاب مورد بررسی قرار می گیرد.

با توجه به مطالب ذکر شده این کتاب به بررسی فقهی رحم اجاره می پردازد و سعی می گردد به سوالات زیر پاسخ داده شود:

- از نظر فقهی، آیا تلقیح نطفه‌ی مرد بیگانه به زن بیگانه از طریق قراردادن نطفه در رحم او جایز است؟

- از منظر فقهی، کدام یک از دو زن (صاحب تخمک یا صاحب رحم) مادر واقعی طفل می باشند؟

www.ketab.ir